

Duygularımız, şüphelerimiz, aklımızdan geçenler birbirine benziyor. Bizi birbirimizden ayıran, bunlara nasıl yaklaştığımız.

Düşüncelerim, duygularım, onlar ben, ben onların! diyerek mi, yoksa Onlar ben değil, ben onlar değilim, ancak birbirimizi tanıyoruz diyerek mi?

Kendine sahip olmak veyahut *kendini bilmek*, belki bu duygu ve düşüncelerin ötesindeki kendini bilmek. Sen duygularından ve düşüncelerinden ve algıladıklarından ibaret misin, yoksa ötesinde de bir yerin var mı? Bunların gerisinde, duygularını takip eden ve onların nasıl değiştiğini ve ne kadar geçici olduğunu bilen biri?

Sen bunların hangisi oluyorsun? Hisseden ve duygularına köle olan mı, hisseden ve duygularını seyreden mi? Hangisi sensin, sen hangisi?

İnsanlar arasındaki fark, içinde kabaran duygularına nasıl muamele ettiğinde. Herkeste öfke mevcut ve herkesin içinde sevgi var. Öfkem taşmaya başladığında, ona kulak asmayacak ve sakinleşecek kadar kendimde olacak mıyım?

Sevdiğimde, bunun neden olduğunu bilecek ve sevgimde kaybolup gidecek miyim? Bildiğimde, bildiğimin son olduğunu ve bundan âlâ bilinmeyeceğini düşünecek miyim? Nefretimin geçici olduğunu ve her insan evladının affedilecek bir tarafı olduğunu, bir mazereti olabileceğini düşünebilecek miyim?

Kendimde miyim?

İnsanın nefsine zulmetmesini de böyle anlıyorum. İnsan *bile bile* kendine nasıl zulmeder? Heva ve heves peşinde kendini unutmakla. Arzularına kapılıp kendini unutunca, nefsine zulmetmiş olursun. Her unutilan gibi, kendin de, o her duygunun ardındaki kendin de unutulunca zulme uğrar. Onu unutma. Kendine zulmetme.

Nefsini bilen rabbinin bilmesini de böylece anlarsın.